09/07/2023

Θεσσαλονίκη: Μνημόσυνο για τους πεσόντες του 1974 στην Κύπρο

/ Επικαιρότητα

Ετήσιο Μνημόσυνο για τους πεσόντες, κατά τη διάρκεια του πραξικοπήματος και της Τουρκικής εισβολής στην Κύπρο, τον Ιούλιο του 1974, τελέστηκε την Κυριακή 9 Ιουλίου 2023 στον Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης στο Γ' Σώμα Στρατού της Θεσσαλονίκης.

«Ως Κυπριακή Δημοκρατία επιδιώκουμε μια δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση. Μια λύση η οποία θα απελευθερώσει την πατρίδα μας και θα επιτρέψει στον λαό μας, μετά από 49 χρόνια συνεχών προσπαθειών και μέσα από ιστορικούς συμβιβασμούς, να διαβιώνει σε συνθήκες ασφάλειας και ευημερίας. Αυτή την κληρονομιά κουβαλάμε και προς αυτή την κατεύθυνση έχουμε την υποχρέωση να βαδίσουμε. Αυτό είναι το απλήρωτο χρέος και η οφειλή μας απέναντι στους ήρωές μας», τόνισε ο **Υπουργός Άμυνας της Κυπριακής Δημοκρατίας, Μιχάλης Γιωργάλλας**, στον επιμνημόσυνο λόγο του.

Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων στο Ηρώο του Γ΄ Σώματος Στρατού, όπου η **Αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης Βούλα Πατουλίδου**, που παρέστη στην εκδήλωση, δήλωσε: «Είναι κάτι που μας πονάει όλους, αν λίγο ξέραμε την ετυμολογία της λέξης Ελευθερία θα ξέραμε ότι ποτέ δεν την είχαμε καθ΄ ολοκληρίαν πάντα είναι το ζητούμενο και νομίζω ότι το μήνυμα του Ευαγόρα Παλληκαρίδη, που και αυτός ήταν ένα από τα θύματα, πιο πριν πιο μετά αλλά ήταν ένα από τα θύματα, του θα πάρω μια ανηφοριά να βρω τη Λευτεριά, εκείνο που εύχομαι είναι σε αυτήν την ανηφοριά, κάποια στιγμή πραγματικά να βρεθεί η κορυφή της κατάκτησης της Ελευθερίας. Αιωνία τους η μνήμη».

Ο **Δήμαρχος Θεσσαλονίκης Κωνσταντίνος Ζέρβας** που παραβρέθηκε στην εκδήλωση τόνισε ότι «σαράντα εννέα χρόνια μετά, σχεδόν μισός αιώνας, είμαστε εδώ, για να τιμήσουμε αλλά και για να θυμηθούμε. Να θυμηθούμε τη βάναυση τουρκική εισβολή, την αιματοχυσία, τους αγνοούμενους, τις χαμένες πατρίδες. Η Κύπρος, η Μεγαλόνησος, σήμερα είναι κομμάτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ισχυρή οικονομία που βλέπει αισιόδοξα το μέλλον. Όμως, το τελευταίο τείχος που υπάρχει στο έδαφος της Ευρώπης πρέπει να πέσει. Πρέπει να αποδοθεί δικαιοσύνη και στα θύματα και στην Ιστορία αλλά και στο παρόν και στο μέλλον της Μεγαλονήσου. Βρισκόμαστε όλοι σήμερα εδώ και θα είμαστε πάντα μέχρι την τελική δικαίωση».

Το ετήσιο μνημόσυνο τελέστηκε με τη συμβολή του Γενικού Προξενείου της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Θεσσαλονίκη, της Ομοσπονδίας Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδας, της Κυπριακής Εστία Βορείου Ελλάδος και της Ένωση Κυπρίων Βόρειας Ελλάδας.

Περισσότερες φωτογραφίες:

Αναλυτικά η ομιλία του Υπουργού Άμυνας κ. Μιχάλη Γιωργάλλα στο ετήσιο Μνημόσυνο για τους πεσόντες κατά τη διάρκεια του πραξικοπήματος και της εισβολής 1974, στη Θεσσαλονίκη:

Με αισθήματα βαθιάς συγκίνησης, απέραντης περηφάνιας και ξεχωριστής τιμής παρευρίσκομαι σήμερα εδώ στον Ιερό Ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στην πολύ τιμητική θέση να εκφωνήσω τον επετειακό λόγο μνήμης και ανείπωτης θλίψης για τις μαύρες επετείους του προδοτικού πραξικοπήματος και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής του Ιουλίου του 1974 που σημάδεψαν την Ιστορία και το σώμα της Κύπρου μας.

Πριν προχωρήσω στις επετειακές μου αναφορές να μου επιτρέψετε να μνημονεύσουμε πρώτα τη σημερινή τραγική επέτειο του μαρτυρικού θανάτου διά απαγχονισμού του Αρχιεπισκόπου της Κύπρου Εθνομάρτυρα Κυπριανού την 9η Ιουλίου 1821.

Και να μνημονεύουμε ακόμα και τους άλλους 486 προεστώτες του νησιού μας μητροπολίτες, ηγούμενους, δασκάλους και προκρίτους τους οποίους οι Τούρκοι καρατόμησαν βίαια γιατί τους θεωρούσαν επικίνδυνους υποστηρικτές του κινήματος της επανάστασης του 1821 στην Ελλάδα.

Ο χαρισματικός ιεράρχης της Κύπρου προ του φάσματος του οδυνηρού μαρτυρικού του θανάτου, βρήκε το κουράγιο, την τόλμη και με απαράμιλλο θάρρος αρνήθηκε να δηλώσει πίστη στον Τούρκο Διοικητή για να γλυτώσει τη ζωή του.

«Παρά το γαίμαν τους πολλούς εν κάλλιον του πισκόπου», απάντησε στον δήμιό του. Για να προτάξει με περηφάνεια το αξίωμα του Έθνους των Ελλήνων πως

Η Ρωμιοσύνη εν φυλή συνότζαιρη του κόσμου

Κανένας δεν εβρέθηκε για να την ηξιλείψει

Κανένας γιατί σιέπει την που τα ύψη ο Θεός μου

Η ρωμιοσύνη εννά χαθεί όντας ο κόσμος λείψει.

Αυτό το εκτεταμένο αιμάτινο έγκλημα των Τούρκων ήταν η πρώτη σημαντική σπονδή Κυπρίων μαρτύρων στην Ελληνική επανάσταση που μόλις είχε ξεκινήσει.

Ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες λογοτέχνες των νεότερων χρόνων της Ελλάδας, ο Νίκος Καζαντζάκης, στο συγκλονιστικό μυθιστόρημά του «Οι Αδερφοφάδες», το οποίο τοποθετείται και εκτυλίσσεται στα χρόνια του εμφυλίου πολέμου στην Ελλάδα, αναφέρεται σε μια από τις πιο επονείδιστες και σκοτεινές σελίδες της Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους.

Υμνεί την εσωτερική ελευθερία τονίζοντας τα μίση, τις συγκρούσεις, τις αντιθέσεις των δύο πλευρών, τη συνυπευθυνότητα και τα προσωπικά και συλλογικά δράματα που καταγράφονται σε κάθε περίοδο βίαιων «αδελφοφάγων» αντιπαραθέσεων και συγκρούσεων.

Τότε που ο λαός διχάζεται και ο τυφλός φανατισμός υπερνικά τον ορθολογισμό, την αλληλοκατανόηση και τη δυνατότητα αντίληψης των συνακόλουθων συνεπειών.

Μια δεκαετία μετά την κυκλοφορία του μυθιστορήματος του Κρητικού συγγραφέα, στην Κύπρο έμελλε να επισυμβεί ένα ανάλογο δράμα, που σηματοδότησε μια από τις πιο μελανές στιγμές της σύγχρονης Ιστορίας της.

Τότε που κυριαρχούσαν ο διχασμός, τα μίση και τα πάθη σε Κύπρο και Ελλάδα.

Μίση και πάθη, που οδήγησαν στο προδοτικό πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου του

΄74 που άφησε διάπλατα ανοικτή την κερκόπορτα στην Τουρκία να εφαρμόσει τα διχοτομικά της σχέδια στο νησί.

Δέκα χρόνια ενωρίτερα, το 1964, η Τουρκία είχε δείξει τις προθέσεις της και τότε με ενότητα, με θυσίες, με μεγάλη προσπάθεια, αποφασιστικότητα και αγώνα, αλλά και με την εμπλοκή του διεθνούς παράγοντα είχαν ματαιωθεί τα εγκληματικά σχέδια της Τουρκίας στην Κύπρο.

Παρόλα αυτά η Τουρκία δεν δίστασε να προβεί σε φρικαλαιότητες στην Κύπρο σκορπώντας τον θάνατο και τον όλεθρο.

Συγκεκριμένα τον Αύγουστο του 1964, η περιοχή Τιλλιρίας έγινε δέκτης ανενδοίαστων σοβαρότατων επιθέσεων από τις τουρκικές δυνάμεις.

Η τουρκική πολεμική αεροπορία χωρίς ενδοιασμούς βομβάρδισε κατοικημένες περιοχές με εμπρηστικές βόμβες ναπάλμ κατακαίοντας αδιακρίτως την Τιλλιρία.

Η γη έγινε κόλαση και τα καμένα κορμιά των ηρωικών νεκρών μας έγιναν λαμπάδες και σπονδή στον ιερό αγώνα για την πατρίδα.

Με την αγία Τιλλιρία κάηκαν οι ψυχές ολόκληρου του Ελληνισμού που εμβρόντητος παρακολουθούσε τότε την εξέλιξη του φρικτού, αποτρόπαιου εγκλήματος της Τουρκίας στην Κύπρο.

Τα μνημόσυνα για τις μαύρες επετείους του Ιουλίου και Αυγούστου του 1974 δεν πρέπει να αποτελούν απλά εκδηλώσεις παθητικής αφοσιώσεως ή να συμβάλουν μόνο στη διατήρηση της ιστορικής συλλογικής μας μνήμης.

Κυρίως, πρέπει να συνιστούν πράξεις αναβάπτισης στην κιβωτό των αρχών, των αξιών και των ιδανικών των Ελλήνων, μέσω των οποίων σφυρηλατήθηκε και χαλυβδώθηκε η εθνική μας ταυτότητα και η συλλογική ιστορική μας συνείδηση.

Και τα μνημόσυνα για τους νεκρούς μας, όπως το σημερινό, είναι μια διαρκής υπόμνηση του χρέους μας απέναντι σε όλους αυτούς που επιτέλεσαν στο ακέραιο το χρέος απέναντι στην πατρίδα και προσέφεραν τη ζωή τους για την κατάκτηση των ύψιστων ιδανικών της ελευθερίας και της δικαιοσύνης.

«Εδώ κι εκεί στον ίδιο το βοριά

στρέφει η ψυχή του ανθρώπου μεθυσμένη

εκεί κι εδώ τη λένε λευτεριά

την πρώτη και στερνή τους ερωμένη»

Ο λογοτέχνης μας Θεοδόσης Πιερίδης συμπυκνώνει μέσα σε λίγους στίχους αυτό που αποτελεί τον βαθύτερο πόθο κάθε Κυπρίου, ο οποίος βίωσε σε όλη τη διάρκεια της μακραίωνης Ιστορίας δεκάδες υποταγές. Τον πόθο της ελευθερίας.

Η ιστορική μας συνείδηση διαπλάθεται και διαμορφώνεται από τη σχέση αλληλεπίδρασης του ιστορικού μας παρελθόντος με το παρόν.

Η πραγματική γνώση της Ιστορίας μας αποτελεί αναγκαίο στοιχείο για να γνωρίσουμε το πολύπλοκο ιστορικό παρελθόν μας, να ερηνεύσουμε το παρόν και να διαμορφώσουμε το δικό μας μέλλον.

«*Η Ιστορία είναι ο μάρτυρας των εποχών, η λαμπάδα της αλήθειας, η ζωή της μνήμης, ο δάσκαλος της ζωής, ο αγγελιοφόρος της αρχαιότητας*», μάς υποβάλλει ο σπουδαίος Ρωμαίος πολιτικός, ρήτορας και συγγραφέας Μάρκος Κικέρων, για να τονίσει τη σημασία της ιστορικής γνώσης.

Με το σημερινό λιτό μνημόσυνο για τις μαύρες επετείους του 1974, τιμούμε την άσβεστη μνήμη των πεσόντων ηρώων μας και στεκόμαστε στο πλάι των οικογενειών των αγνοουμένων μας σε Ελλάδα και Κύπρο.

Στρέφουμε με ευλάβεια τη σκέψη μας στις χιλιάδες των προσφύγων, που εξακολουθούν να αντικρύζουν τη γη τους, τα σπίτια και τις περιουσίες τους να καταπατούνται και να κατέχονται παράνομα, αλλά και στους ηρωικούς εγκλωβισμένους μας, οι οποίοι παραμένουν και επιμένουν να «ριζοβολούν» στην κατεχόμενη γη μας.

Με πόνο ψυχής η μνήμη ανακαλεί τα ζοφερά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά το προδοτικό πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου.

Τότε που κάποιοι που με τις πράξεις ή τις παραλήψεις τους άφησαν ορθάνοικτη την πόρτα στον αιμοσταγή εγκληματία εισβολέα.

Αλλά και τότε που οι περισσότεροι όταν κλήθηκαν να υπερασπίσουν την πατρίδα, ήρθησαν στον ύψος των περιστάσεων και αντιστάθηκαν με περίσσεια θάρρους, προασπιζόμενοι τους δημοκρατικούς θεσμούς.

Δυστυχώς, όμως, η προδοσία της 15ης Ιουλίου είχε ως αποτέλεσμα τις πρωινές ώρες του Σαββάτου, της 20ης Ιουλίου 1974, η Κύπρος, σπαρασσόμενη, εξαντλημένη και διχασμένη από τις συγκρούσεις του πραξικοπήματος, να δεχθεί

με σφοδρότητα από αέρος και θαλάσσης την τουρκική στρατιωτική επίθεση.

Πριν η ακτή «Πέντε Μίλι» της Κερύνειας καταπατηθεί από τις τουρκικές αποβατικές δυνάμεις, ο διαυγής καλοκαιρινός ουρανός της Κύπρου κηλιδώθηκε από τα αλεξίπτωτα των Τούρκων στρατιωτών του «Αττίλα»,που πέφτοντας μαζικά κατέκλυζαν τις πεδιάδες της Μεσαορίας.

Με την ευμενή προς την Άγκυρα ουδετερότητα των μεγάλων της γης, τα τουρκικά στρατεύματα που σταδιακά ενισχύονταν με ισχυρές δυνάμεις και μέσα έσπειραν αδιακρίτως τον θάνατο, τον όλεθρο και την καταστροφή.

Οι Τούρκοι στρατιώτες με εγκληματικές διαθέσεις δεν σεβάστηκαν τίποτα δολοφονούσαν αθώους πολίτες κάθε ηλικίας με φρικιαστικούς τρόπους, βίαζαν και κατέστρεφαν τα πάντα στο πέρασμά τους.

Χιλιάδες οι νεκροί και οι ξεριζωμένοι, εκατοντάδες οι βιασμένες γυναίκες, ασύλληπτη η καταστροφή, η λεηλασία και η σύληση πολιτιστικών και λατρευτικών χώρων και μνημείων.

Και στον αντίποδα, η αντίσταση και τα ηρωικά παραδείγματα των παιδιών της Κύπρου και της Ελλάδας που πολεμούσαν στα πεδία των μαχών, συγκλονίζουν και συγκινούν.

Οι υψιπετείς αετοί υπερασπιστές, πεσόντες που πολέμησαν και χάθηκαν το μαύρο καλοκαίρι του 1974, σήμερα παρευρίσκονται όλοι εδώ, νοερά μαζί μας.

Ευχή και προσευχή μας ο πανάγαθος Θεός να τους αναπαύει εν σκηναίς διακίων.

Σήμερα μνημονεύουμε και ευχαριστούμε μέσα από την καρδιά μας.

Τους μαχητές των Μονάδων Πεζικού, που κατέθεσαν το άπαν των δυνάμεών τους στα πεδία των μαχών. Στη Μια Μηλιά, την Κυθραία, το Συγχαρί, την Κλεπίνη, τη Λάπηθο, τον Καραβά και την Κερύνεια.

Τους μαυροσκούφηδες των Τεθωρακισμένων, που έδειξαν σε όλους πως η δόξα αποκτάται με την τόλμη και αποφασιστικότητα.

Τους λεβέντες θαρραλέους Καταδρομείς που δάμασαν τις δύσβατες βουνοκορφές του Πενταδακτύλου, τον Λωρόβουνο, τον Κουτσοβέντη, την Άσπρη Μούττη και τον Άγιο Ιλαρίωνα, αλλά και όπου αλλού απαιτήθηκε, πρόταξαν τα στήθη τους και με αστείρευτο ηρωισμό τίμησαν τον ιερό όρκο που έδωσαν.

Μαζί με αυτούς τους πεσόντες Πυροβολητές των Μοιρών Πεδινού, Αντιαρματικού

και Αντιαεροπορικού Πυροβολικού, που πάλεψαν γενναία στην προσπάθεια απόκρουσης της τουρκικής επιθετικότητας, τους ήρωες σκαπανείς του Μηχανικού, που στην Αμμόχωστο, στη Λάπηθο και στον Καραβά, βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή και έστρωναν ναρκοπέδια εκτεθειμένοι στην τουρκική αεροπορία και τους Διαβιβαστές που έπεσαν επιτελώντας το καθήκον και την αποστολή τους.

Στο πλάι τους και οι αδελφοί μας Ελδυκάριοι και οι Καταδρομείς της Α΄ Μοίρας, που ως γνήσιοι απόγονοι των ηρώων του Έθνους επέδειξαν απαράμιλλο θάρρος πληρώνοντας βαρύτατο φόρο αίματος στον αγώνα προάσπισης των ιερών και οσίων του Ελληνισμού στο νησί μας και έγραψαν χρυσές σελίδες ελληνικής ανδρείας και μαχητικότητας.

Μπροστά στην προσφορά όλων αυτών που θυσιάστηκαν υπερασπιζόμενοι την πατρίδα μας, αποτίουμε ύψιστο φόρο τιμής και αναλογιζόμαστε ταυτόχρονα τη δική μας ευθύνη έναντι της Ιστορίας μας.

Έχουμε αποδείξει ότι οι αντοχές που έχουμε ως λαός είναι μεγάλες.

Ως Έλληνες της Κύπρου, περήφανα και αποφασισμένα, πατάμε γερά στα εδάφη των προγόνων μας, στην εσχατιά του Ελληνισμού, χιλιάδες χρόνια τώρα, και αυτό έχουμε σκοπό να συνεχίσουμε να πράττουμε.

Είναι υποχρέωσή μας, αλλά και εθνική ευθύνη και ανάγκη να δοθεί το συντομότερο ένα τέλος σε αυτή την επικίνδυνη κατάσταση πραγμάτων. Στον παράνομο παραλογισμό που συντηρεί και διαιωνίζει την παρουσία των κατοχικών στρατευμάτων, την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και βασικών ελευθεριών και τον συνεχιζόμενο εποικισμό της πατρίδας μας.

Αποτελεί ιστορική μας ευθύνη η αποκατάσταση του δικαίου και της νομιμότητας.

Έχουμε υποχρέωση έναντι όλων αυτών που θυσιάστηκαν για τη δικαιοσύνη και την ελευθερία της πατρίδας μας να συστρατευτούμε στην κοινή προσπάθεια, με όραμα, αποφασιστικότητα, αλλά και με σωφροσύνη, προκειμένου να άρουμε τα σημερινά αδιέξοδα.

Δεν μπορούμε και δεν επιτρέπεται να αγνοήσουμε το γεγονός ότι η Τουρκία συνεχίζει να παραβιάζει τα Ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, τις Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας και τα συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα οποία καταδικάζεται η στρατιωτική εισβολή και η παρατεταμένη κατοχή των εδαφών μας.

Δεν μπορούμε επίσης να παραγνωρίσουμε την προκλητική και αδιάλλακτη στάση

που τηρεί η Άγκυρα, αναφορικά με την απαράδεκτη πρόταση «λύσης δυο ανεξάρτητων κρατών», η οποία, δεν αποτελεί και δεν πρόκειται να αποτελέσει εκ μέρους μας επιλογή λύσης του Κυπριακού.

Παρ' όλες όμως τις προκλητικές αξιώσεις της Τουρκίας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Χριστοδουλίδης, με ισχυρή βούληση, καταβάλλει προσπάθειες για επίτευξη ενισχυμένης εμπλοκής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαδικασία διαλόγου επίλυσης του Κυπριακού.

Ως Κυπριακή Δημοκρατία επιδιώκουμε μια δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση. Μια λύση η οποία θα απελευθερώσει την πατρίδα μας και θα επιτρέψει στον λαό μας, μετά από 49 χρόνια συνεχών προσπαθειών και μέσα από ιστορικούς συμβιβασμούς, να διαβιώνει σε συνθήκες ασφάλειας και ευημερίας.

Αυτή την κληρονομιά κουβαλάμε και προς αυτή την κατεύθυνση έχουμε την υποχρέωση να βαδίσουμε.

Αυτό είναι το απλήρωτο χρέος και η οφειλή μας απέναντι στους ήρωές μας.

Με ορθοφροσύνη λοιπόν, αλλά και με ενότητα και ομοψυχία, οφείλουμε να πορευτούμε στον δρόμο που θα οδηγήσει στη λύτρωση και τη σωτηρία του τόπου μας.

Μέχρι τη μέρα, που ελεύθεροι πια, θα ακούσουμε τις καμπάνες της λευτεριάς στις κατεχόμενες εκκλησιές μας να ηχούν χαρμόσυνα, θα αγναντέψουμε τη θάλασσα από το κάστρο της Κερύνειας, τον Κόλπο της Μόρφου από τα Μονοπάτια του Πενταδακτύλου, και θα λειτουργήσουμε το Μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα.

Σας ευχαριστώ.

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ)